

Secr. Gerard Thijssen
Rozenbloemstraat 34,
4921 KG Made
Tel: 0618815395
Mail: heemkundemadedrimmelen@gmail.com

NIEUWSBRIEF 2

Jaargang 25, april 2022

Beste leden,

Zoals u wellicht heeft begrepen is ons adres tijdelijk veranderd, wij zitten niet meer in de kerk maar in het woonhuis in de Patronaatstraat nummer 11, vanwaar wij u op de hoogte houden van het reilen en zeilen van uw vereniging.

Als het eenmaal zover is dat wij terug naar de verbouwde kerk kunnen, laten wij het u weten.

Een goed begin in het nieuwe jaar van 2022:

De eerste lezing van onze heemkundekring en het spits werd afgebeten door onze inmiddels gepensioneerde boswachter van Staatsbosbeheer, Jacques van der Neut.

Wij moesten weliswaar de coronaregels in acht nemen en onze QR-code werd keurig gecontroleerd.

Ongeveer 80 personen waren er aanwezig en hadden elkaar veel te vertellen, Veel te lang geleden dat er een lezing was geweest en de mogelijkheid om elkaar te ontmoeten.

Het was dus een verademing dat Jacques deze eerste lezing kwam doen. Jacques heeft samen met Wim van Wijk een prachtig nieuw boek gemaakt met als titel " Haringvliet en Biesbosch, natuur van wereldklasse", dus vond de heemkundekring het gepast om hem uit te nodigen en om hem aan de hand van een prachtige Power-Point presentatie zijn verhaal te laten doen. Nadat de voorzitter de heer Louis van Suijlekom de aanwezige leden en Jacques welkom had geheten kon de laatste aan zijn verhaal beginnen.

Naar aanleiding van de watersnoodramp van 1953 worden de Haringvlietsluizen gebouwd. Op 2 november 1970 gaan de sluisen dicht. De dam is 5 kilometer lang en er zitten 17 schuiven in waardoor het rivierwater bij eb de zee instroomt. Het gevaar van een overstroming wordt hierdoor verminderd en dat geeft een goed gevoel maar het zal ook ecologische gevolgen hebben. Wat gaat het betekenen voor de natuur en het landschap? En natuurlijk waren de gevolgen groot.

Het getijdeverschil was voor de afsluiting ongeveer 2 meter en nu nog 30 centimeter. Het geleidelijk overgaan van zout naar zoet, van diep naar ondiep en van zand naar slib heeft enorme gevolgen. Planten die anders droogvielen bij eb blijven nu onder water staan en steltvogels die op de slikken naar voedsel zoeken moeten nu uitwijken naar andere gebieden.

Natuurlijk zijn er ook grote gevolgen voor de vissen die in de rivieren leven, de spuisluizen blijken een onneembare hindernis. Ook de vervuiling van het Haringvliet, de Biesbosch en het Hollands Diep spelen een grote rol.

In de jaren 80 wordt de keerzijde van de afsluiting gezien en krijgt Natuurmonumenten de opdracht om te onderzoeken om de sluisen geleidelijk aan op een kier te zetten. Het duurt nog tot 2019 tot het zover is.

Aan de hand van een prachtige presentatie laat Jacques van der Neut zien wat de afsluiting destijds voor het gebied heeft betekend en hoe het gebied er heden ten dage uitziet en nog steeds in ontwikkeling is.

Na afloop was er de mogelijkheid om het boek te kopen.

Het boek is zeker de moeite waard

Nieuws van onze werkgroep cartografie:

De kadaster hulpkaarten en Haza-21.

Heemkundekring Made en Drimmelen maakt gebruik van Haza-21, een informatiesysteem voor genealogen en historici. Het programma is gebouwd op een relationele database en bestaat uit 3 modules: genealogie, registratie en goederen. Door invoering van de gegevens van eigenaren van percelen, grootte van de percelen, de opstallen en de infrastructuur in dat programma is de eerste kadastrale kaart van de gemeente Made en Drimmelen ontstaan in de situatie van het jaar 1832. Deze kaart is midden onder op de website zichtbaar. Het maken van deze kaart is een enorm karwei geweest. Helaas bleef verdere uitwerking van de kaart door omstandigheden haperen en verdween deze in de vergetelheid.

Echter, in 2019 ontvingen wij bericht van de heer Broos, gepensioneerd landmeetkundige bij het Kadaster, zie hieronder een korte samenvatting. Kadasterkaarten.

In vroegere jaren kon je in elke gemeente alleen maar de kadastrale leggers (met een opgave van eigenaren en hun percelen) raadplegen. In nagenoeg elke gemeente zijn echter de kaarten (gemeentepans) verloren gegaan, zodat je je geen beeld van de percelen uit vroegere jaren kunt vormen. Daarvoor kon je toen alleen terecht bij de desbetreffende vestiging van het Kadaster in de provincie. Sinds enkele jaren is daarin verandering gekomen omdat het Kadaster haar eigen Kadaster Archiefviewer heeft gelanceerd. Het is nu mogelijk alle nog aanwezige (analoge) archiefstukken – zoals bijvoorbeeld legger, register 71 en hulpkaarten – uit de jaren 1832 tot circa

1985 via je pc te raadplegen. Maar vanuit eigen huis is dat alleen tegen betaling mogelijk (abonnement van circa 125 euro per jaar). Gelukkig hebben enkele archiefdiensten, zoals het BHIC en het WBA, zo'n abonnement, zodat je daar dan 'kosteloos' oude kadastrale archiefdelen kunt raadplegen.

Nieuwe ontwikkelingen.

Inmiddels doet het Kadaster, na de digitalisering, het papieren archief hulpkaarten van de hand. Juist die hulpkaarten zijn van wezenlijk belang. Zij geven immers een goed beeld van alle wijzigingen in de ligging en vorm van percelen en de bebouwing in de periode 1832 tot ver na de Tweede Wereldoorlog. Zij zijn een prachtige aanvulling op de minuutplans uit 1832. Deze zijn trouwens wel bewaard gebleven bij de Rijksarchiefdiensten en zelfs in een hoge resolutie te downloaden via de website van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Dat is eens te meer een bewijs voor de waarde ervan. De digitalisering van de hulpkaarten (helaas met een te lage resolutie van 300 pixels per inch en comprimering naar een te klein Jpeg-bestand) heeft plaatsgevonden in 2008. Vervolgens is er een jarenlange strijd geweest om het behoud van het papieren archief hulpkaarten. Na een verloren proces voor de rechtbank is uiteindelijk een herenakkoord gevolgd tussen een aantal rijksarchivarissen en het Kadaster. Het resultaat is dat grofweg in driekwart van Nederland de hulpkaarten zijn overgeheveld naar vestigingen van rijks-, provinciale en stadsarchieven. Zo niet in Noord-Brabant; daar zijn de hulpkaarten overgeleverd aan verwarring en onwetendheid. Ook al hebben enkele archiefdiensten, zoals bijvoorbeeld Breda, de originele hulpkaarten van hun eigen gemeente wel in bewaring overgenomen, toch ziet men in een aantal andere plaatsen er kennelijk geen 'brood' in, terwijl het wel degelijk om cultureel erfgoed gaat en dat al vanaf 1832.

Een laatste kans voor behoud.

Nu wordt de kans gegund aan plaatselijke heemkundekringen om het materiaal voor hun eigen dorp en stad te behouden, een kans die zij niet mogen laten schieten voor het onderzoek naar bebouwing en eigendom in eigen omgeving. Het archief hulpkaarten is een buitengewoon interessante verzameling en tevens uniek in de hele wereld. Geen enkel ander land heeft haar administratie op onroerend goed zo goed voor elkaar. Alleen daarom al verdient het papieren archief hulpkaarten per plaats en dorp bewaard te blijven, temeer omdat alleen hieruit de ontwikkeling van dorp en platteland op detailniveau is te achterhalen, samen met bouwvergunningen en bouwtekeningen, die vaak pas vanaf 1900 (schaars) bewaard zijn gebleven. Ongetwijfeld biedt het archief hulpkaarten vele en grote mogelijkheden tot historisch onderzoek, denk ook aan reconstructie van oude dorpskommen, ontwikkeling van nieuwe wijken, industrieterreinen, havens, kanalen en (spoor-)wegen. Het originele materiaal is trouwens ook uitstekend geschikt om tentoonstellingen te verfraaien. Mits bij het scannen een hoge resolutie wordt aangehouden, zijn er hele reconstructies van stedelijke bebouwing en

dorpen te maken. Zo is de Rotterdamse binnenstad die in de mei 1940 werd platgegooid, volledig gereconstrueerd aan de hand van de hulpkaarten.

Heemkundekring Made en Drimmelen kreeg het archief hulpkaarten van Made en Drimmelen ook aangeboden. Deze hulpkaarten zijn nu in ons bezit en langzamerhand wordt de grote waarde van die hulpkaarten, samen met de het programma Haza-21, steeds beter zichtbaar. Uit de kaarten en Haza-21 ontwikkelt zich langzaam een stuk geschiedenis van Made, over eigenaren van percelen en opstallen, hoe die percelen van eigenaar overgaan en veranderen in grootte en bestemming, hoe de opstallen gebouwd en verbouwd worden, gesloopt worden of afbranden en al of niet weder opgebouwd worden, wegen en paden verlegd worden of verdwijnen. Kortom, de geschiedenis van Made komt tot leven. Bijzonder bewerkelijk maar ook bijzonder leuk en interessant om uit te pluizen.

Wij willen u graag betrekken bij onze werkzaamheden, dus kom gerust eens langs,

Uit de regio **Brabant Remember:**

Podwalk: Het verhaal van Nederland

Woensdag 13 april op NPO1 is de laatste aflevering te zien van de tv-serie 'Het Verhaal van Nederland: Bevrijders en bezetters' waarin de gemeente Vught en Nationaal Monument Kamp Vught een rol spelen. Naast de tv-serie heeft de NPO nu ook door heel Nederland podwalks ontwikkeld. Deze podwalks zijn gps-gestuurde historische wandelverhalen. In de audiotour over Vught neemt Daan Schuurmans je mee in het verhaal van bezetting en vervolging tijdens de Tweede Wereldoorlog en ga je samen met hem al wandelend op zoek naar de sporen hiervan rond NM Kamp Vught. De audiotours zijn te beluisteren via de gratis podwalks app 'Het verhaal van Nederland'. Download de app in de [App Store](#) of [Play Store](#).

Bezoek expositie OP DRIFT:

In de Geertruidskerk in Geertruidenberg beleef je de expositie 'Op Drift'. Op Drift plaatst de Sint-Elisabethsvloed van 600 jaar geleden in een nieuw en eigentijds licht. Laat je meedrijven op de stroom: herbeleef de geschiedenis, bezin je op de omgang van de mens met de aarde, en verwonder je over de tijdloze kracht van water.

[> Meer informatie over de expositie](#)

Vanuit het Brabants Heem is het aantrekkelijk om eens op de volgende link te klikken en te ontdekken wat er allemaal te doen is

www.rampjaarherdenking.nl

In Memoriam:

Enige tijd geleden ontvingen wij het bericht dat Frits van der Ven was overleden.

Frits was vanaf de oprichting lid van de heemkundekring, en had veel belangstelling voor de geschiedenis van Made.

Hij voorzag de heemkundekring van veel foto's en met de tekst erbij.

Wij wensen zijn familie veel sterkte toe met dit verlies.

In Memoriam:

Op 22 februari 2022 is te Leende overleden de zeereerwaarde heer Adrianus Cornelis Maria van Loon, emeritus-pastoor van de parochie St. Petrus' Banden te Leende.

De zeereerwaarde heer Van Loon is geboren in Tilburg op 2 april 1925 en tot priester van het bisdom van 's-Hertogenbosch gewijd op 3 juni 1950. Zijn eerste benoeming was als kapelaan van de parochie H. Lambertus te Lith, waarna hij in 1954 kapelaan werd van de parochie Sint Gertrudes te Geertruidenberg dat in 1957 overging naar het bisdom Breda. Vervolgens was hij in het Bredase ook nog kapelaan te Made en Roosendaal.

Per 5 december 1969 werd hij weer geïncarneerd als priester van het bisdom van 's-Hertogenbosch en werd hij benoemd tot pastoor van de parochie Sint Petrus' Banden te Leende, uit welke functie aan hem per 1 februari 1993 wegens emeritaat eervol ontslag is verleend.

Ook in zijn emeritaat heeft hij nog veel voor de parochianen van Leende betekend.

Brabant Cloud:

Het is alweer een tijdje geleden dat wij u geïnformeerd hebben over het project Brabant Cloud.

Het gaat voorspoedig maar er is erg veel werk te verzetten.

Zo zijn Wijnand van Gils en Gerard Thijssen al druk bezig om foto's en de namen van gebouwen en straten in te voeren.

Ook is Toos Theuns en Henny de Wijs bezig om bidprentjes in te voeren.

Dit alles om het u straks zo gemakkelijk mogelijk te maken om het verleden van Made en zijn dorpsgenoten naar het heden te halen.

Wij zijn naarstig op zoek naar actieve leden die ons een handje willen helpen met het invoeren van de gegevens van de bidprentjes. Wij hebben er 6600 en er zijn er 500 ingevoerd. Heel wat werk aan de winkel dus.

Het is niet moeilijk en u kunt het thuis op uw eigen computer en in uw eigen tijd doen en wij zouden er erg blij mee zijn.

Natuurlijk hoeft u niet zelf het wiel uit te vinden, wij helpen u graag op weg.

Wij hopen dat u zich in groten getale aan gaat melden bij onze secretaris.

Secr. Gerard Thijssen

Rozenbloemstraat 34,

4921 KG Made

Tel: 06-18815395

Mail: heemkundemadedrirmelen@gmail.com

Verder zou het fijn zijn als u de datum van 24 september in uw agenda zet.

Wij zijn druk bezig om een excursie te organiseren.

Wordt vervolgd.